

Projecte d'innovació pedagògica

El pati que tenim, el pati que volem

M.Carmen López i Ariadna Barastegui

Mestres de l'Escola Can Barriga

Abril de 2019

ÍNDIX

1. JUSTIFICACIÓ I NECESSITATS DE L'APLICACIÓ DEL PROJECTE	3
2. ANÀLISI DEL CONTEXT	4
3. OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS	6
4. PLANTEJAMENT D'ACCIONS A DUR A TERME	10
5. TEMPORITZACIÓ I INDICADORS D'AVALUACIÓ	16
6. PRESSUPOST I LLISTAT DE MATERIALS	21
7. SEGURETAT I NORMATIVA	22
8. BIBLIOGRAFIA	23

1. JUSTIFICACIÓ I NECESSITATS DE L'APLICACIÓ DEL PROJECTE

El nostre projecte pretén repensar els espais i elements actuals dels nostres patis destinats per al temps d'esbarjo dels alumnes de Secundària i TVA de l'escola d'educació especial Can Barriga. La nostra intenció és dur-lo a terme com un procés d'aprenentatge, de compromís i de cooperació entre tota la comunitat educativa: professionals de l'escola, famílies, alumnes i el barri.

La idea parteix de l'interès d'un grup de professionals de l'escola després d'assistir a una conferència de Nou Safareig, on es plantejava una reflexió sobre la idea de millorar aquests espais exteriors com a espais educatius. Millores que no són merament estètiques, sinó que també tenen una ferma intencionalitat educativa: creixement de la sociabilitat, lloc de convivència, motricitat, resolució de conflictes, exploració, autonomia, seguretat profunda, etc.

La comissió de patis pretén que l'esbarjo esdevingui un espai harmònic dins de l'escola, on hi predominin els espais naturals i on s'hi pugui dur a terme una educació integral i el creixement personal de l'alumnat. Per aquest motiu caldrà intervenir en l'entorn del pati per procurar que aquest sigui un espai ple de possibilitats d'aprenentatge i, al mateix temps, afavoreixi relacions positives entre els i les alumnes.

Amb tot això, creiem que és necessària la incorporació al centre d'un projecte de patis que fomenti espais de trobada, de relació i comunicació, i de cohesió amb tota la comunitat educativa per fer que tots els membres de la comunitat educativa es facin seu el projecte i s'hi trobin a gust.

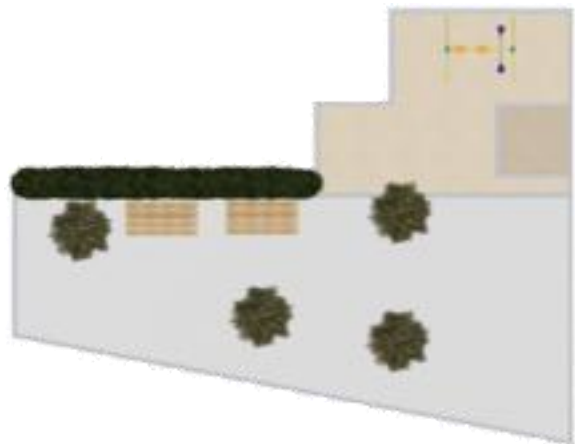
2. ANÀLISI DEL CONTEXT

La nostra experiència educativa ens ha ensenyat que els alumnes amb necessitats educatives especials necessiten espais exteriors que els ofereixin més possibilitats d'experimentació i joc.

A la nostra escola l'espai exterior es divideix en dues zones: el pati de Marinada i el pati de l'aulari.

EL PATI DE MARINADA

Disposa d'una zona de sorra amb gronxadors i sorral, i d'una altra zona de ciment amb dues cistelles de plàstic velles lligades als arbres. Té dos bancs a la zona d'ombra.

EL PATI DE L'AULARI

És un espai molt gran amb diverses zones. Tres zones grans: la zona de les moreres amb paviment de sorra i molta ombra, una zona amb paviment també de sorra i amb diversos bancs, i la pista cimentada de futbol i/o bàsquet. I tres zones més petites: el racó 1, on només trobem un paviment de sorra; el lateral de les pistes, on es troben dos bancs i el paviment és de sorra; i el racó 3, que es troba a l'entrada del carrer Xaloc i on el paviment és també de sorra i hi ha diverses plantes.

La situació actual dels patis de l'escola és la següent:

- Dos espais, poc estimulants, que només permeten activitats monòtones i repetitives amb poques possibilitats d'aportar nous aprenentatges i experiències.
- Mobiliari fet malbé, vell i en desús.
- Molts racons que no s'utilitzen i vegetació no aprofitada.
- Un dels patis amb una zona d'ombra sense cap equipament, no aprofitables en els mesos més calorosos del curs.
- Pocs bancs.
- Manca de papereres de reciclatge.

3. OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS

Què volem aconseguir:

- Millorar la qualitat de vida dels alumnes, oferint espais de benestar.
- Millorar la qualitat del procés d'ensenyament i aprenentatge per afavorir el desenvolupament personal, i les capacitats i competències dels alumnes.
- Afavorir la convivència i les relacions entre els membres de la comunitat, amb l'objectiu d'incrementar el nivell de benestar.
- Potenciar un clima adequat i flexible de relació, participació, motivació, col·laboració i responsabilitat compartida.
- Establir relacions fluïdes que permetin el coneixement mutu, l'intercanvi d'experiències i desplegament de línies de col·laboració entre tots els sectors.
- Fomentar activitats inclusives, obrint les portes de la nostra escola als Instituts i al barri.
- Educar en els principis de sostenibilitat i respecte al medi ambient.

Com ho farem:

1. Fer una anàlisi dels espais d'esbarjo de l'escola

1.1 Redactar un document que serveixi com a introducció del projecte, on s'expliqui l'estat actual i ús dels patis.

1.2 Recollir l'opinió d'alumnat i famílies sobre l'estat actual de les instal·lacions, i l'ús que se'n dona.

1.3 Recollir propostes per elaborar el projecte de millora.

Actuacions

- Organitzar-nos per mitjà d'una comissió formada per diferents professionals de l'escola.
- Crear una carpeta al servidor de tots (T:) per centralitzar la informació de la comissió.

- Documentar, mitjançant un recull gràfic, tot el procés: fotografies, vídeos, etc.
- Obtenir informació sobre mancances o necessitats a partir d'observacions directes.
- Recollir idees, propostes, suggeriments dels alumnes i de la comunitat educativa per mitjà de qüestionaris i documents.

2. Transformar els espais exteriors que ofereix l'escola en espais educatius i de joc

2.1 Propiciar que els materials dels patis siguin naturals, reciclats i

reutilitzats, donat que som escola verda.

2.2 Buscar informació, formació i assessorament sobre els patis educatius.

2.3 Millorar l'equipament del pati amb material més divers.

2.4 Desenvolupar espais diversificats a l'exterior que propiciïn el joc i la realització d'activitats quan aquestes no requereixin un espai tancat.

2.5 Conèixer les normes de funcionament del pati a través de plafons informatius.

Actuacions

- Comptar amb la col·laboració i l'assessorament del Nou Safareig.
- Visitar altres escoles que han començat un projecte semblant a aquest.
- Buscar informació sobre patis educatius a la xarxa.
- Confeccionar plafons informatius de les normes de funcionament del pati amb SAAC.
- Com a escola verda, obtenir materials preferentment naturals. Fer les estructures o els jocs a partir d'objectes usats i/o reciclats adaptats, i aprofitar l'entorn amb vegetació de l'escola per crear espai on la natura tingui un paper predominant.

- Comprar materials per una llarga durabilitat i per una seguretat en cada proposta de joc.

3. Vetllar per la seguretat del pati

3.1 Adaptar els equipaments i els materials als alumnes en condicions de seguretat.

Actuacions

- Posar-nos en contacte amb l'equip de manteniment de l'IMSP.
- Revisar que totes les estructures i elements estiguin lliures d'arestes, claus o cargols que sobresurtin.
- Instal·lar el rocòdrom, el gronxador i les àrees amb diverses altures sobre superfícies amortidores.
- Vetllar per la higiene del sorral.
- Ancorar les instal·lacions esportives o lúdiques de grans dimensions al paviment per tal d'evitar la seva caiguda.
- Fer un manteniment de les instal·lacions i la vegetació dels espais exteriors.

4. Implicar les famílies i la resta de la comunitat educativa en el projecte, i promoure la seva col·laboració.

4.1 Propiciar la participació de la comunitat educativa en l'elaboració del projecte.

Actuacions

- Organitzar jornades de treball amb les famílies: pintar, muntatge i / o elaboració d'elements.
- Demanar als pares i professionals materials per ser reciclats i reutilitzats.

- Aprofitar els coneixements dels pares referents al disseny i a les qüestions tècniques.
- Comptar amb el suport de l'oficial d'oficis de l'escola.
- Informar a les famílies de l'evolució del projecte.
- Recollir l'opinió de les famílies a través un qüestionari.

5. Potenciar la interrelació amb escoles i instituts de Badalona.

5.1 Promoure intercanvis amb altres escoles i instituts per realitzar activitats de pati amb els nostres alumnes.

Actuacions

- Organitzar una jornada esportiva al curs amb dos instituts de Badalona.

6. Oferir al barri els patis educatius de l'escola perquè puguin fer-ne ús.

6.1 Obrir els patis al barri durant la primavera i l'estiu.

Actuacions:

- Contactar amb l'AAVV del barri per oferir la possibilitat de fer patis oberts a l'escola.

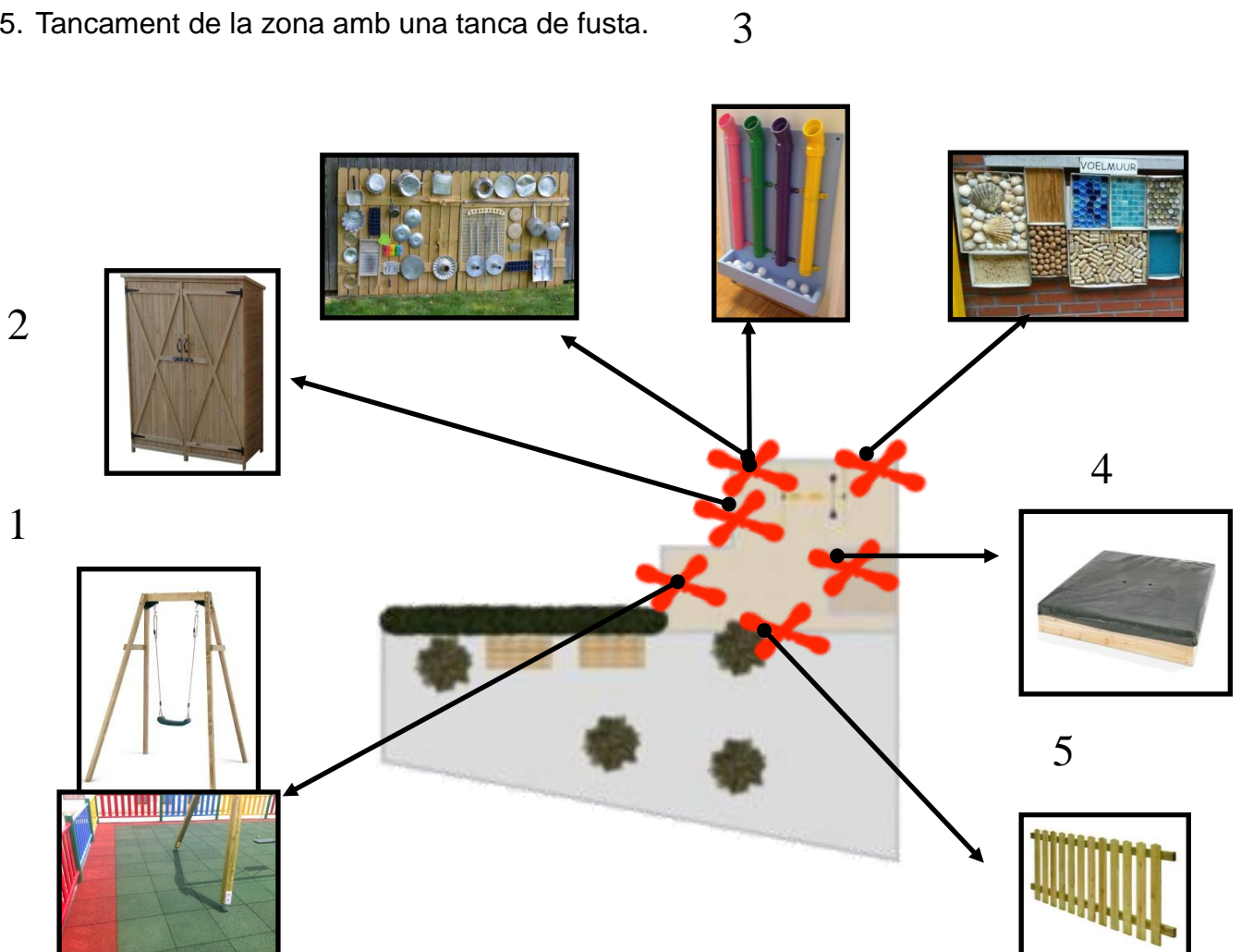
4. PLANTEJAMENT D'ACCIONS A DUR A TERME

Plantegem la creació de les següents zones als patis de l'escola:

El PATI DE MARINADA :

Zona d'estimulació sensorial i de benestar:

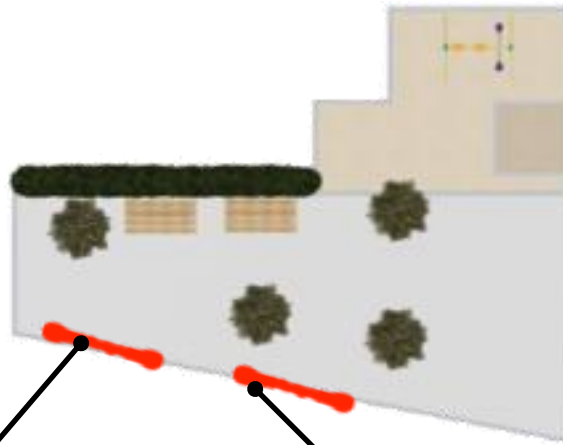
1. Gronxador amb superfície amortidora.
2. Armari de fusta.
3. Panells sonors i de textures.
4. Remodelació del sorral.
5. Tancament de la zona amb una tanca de fusta.

Zona esportiva:

1. Porteria de futbol pintada al mur.

2. Cistelles de bàsquet.

1

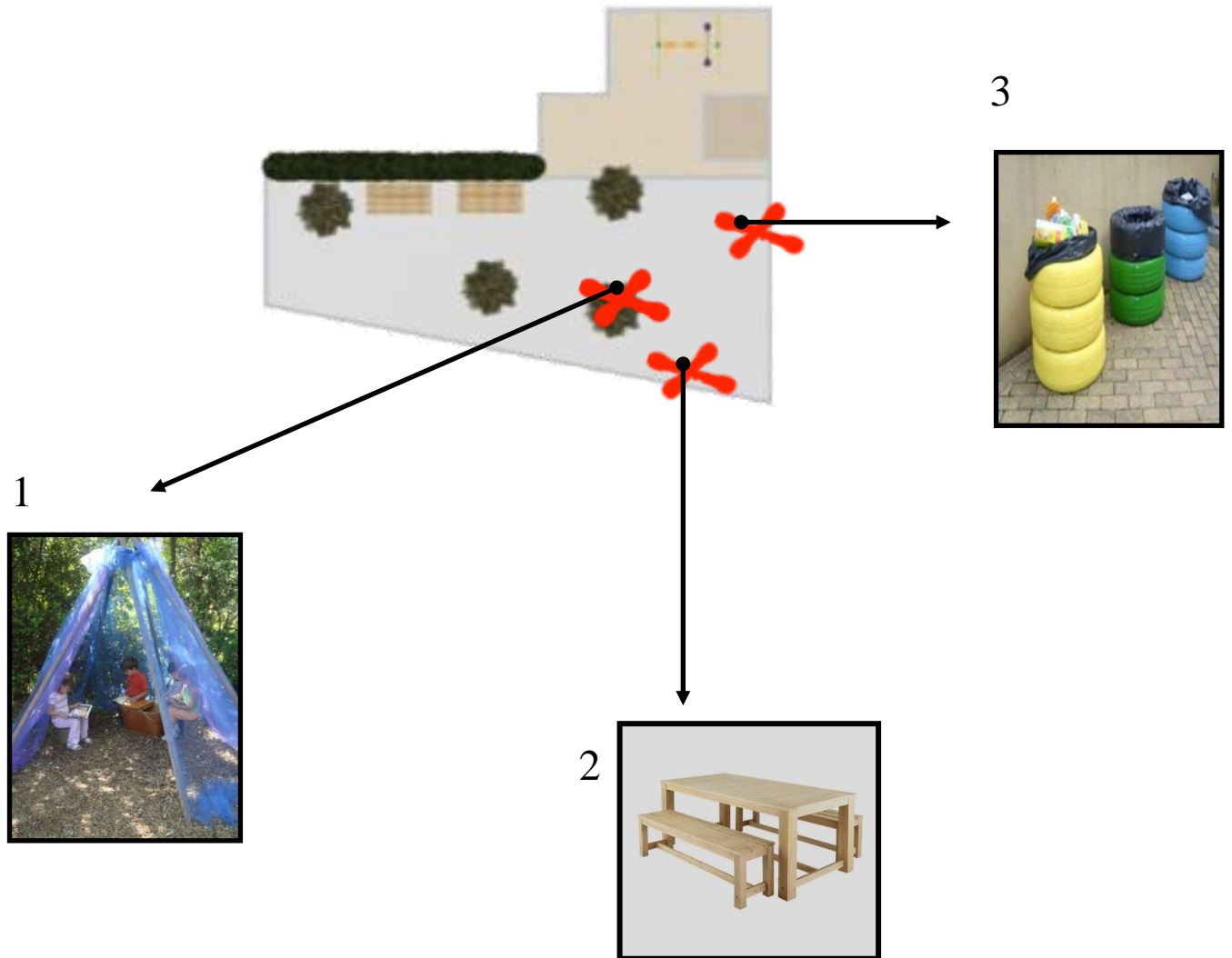

2

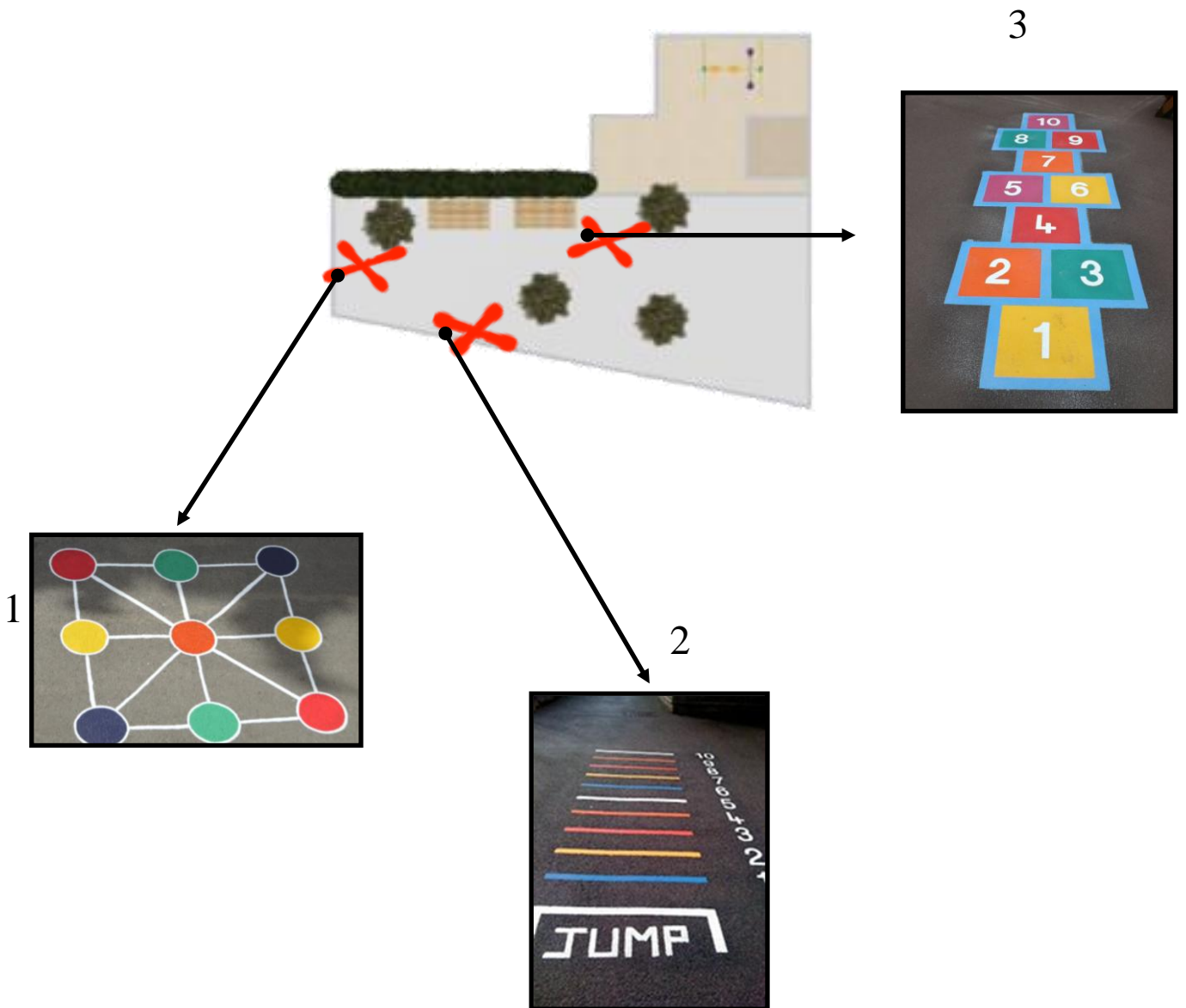
Zona de trobada i aula exterior:

1. Tipi a l'arbre.
2. Taula de pícnic.
- 3 Papereres de reciclatge.

Zona de jocs tradicionals

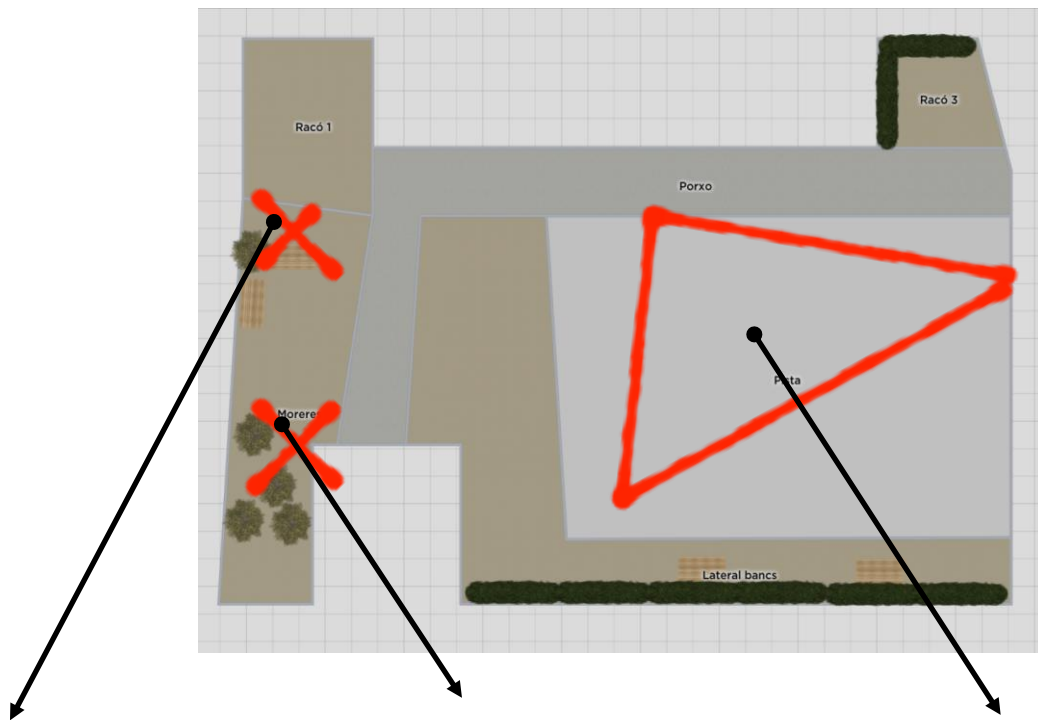
1. Tres en ratlla
2. Salt de longitud
3. Xarranca

EI PATI DE L'AULARI:

Zona d'ombra, de trobada i aula exterior:

1. Papereres de reciclatge.
2. Taules de pícnic.
3. Tendals.

1

2

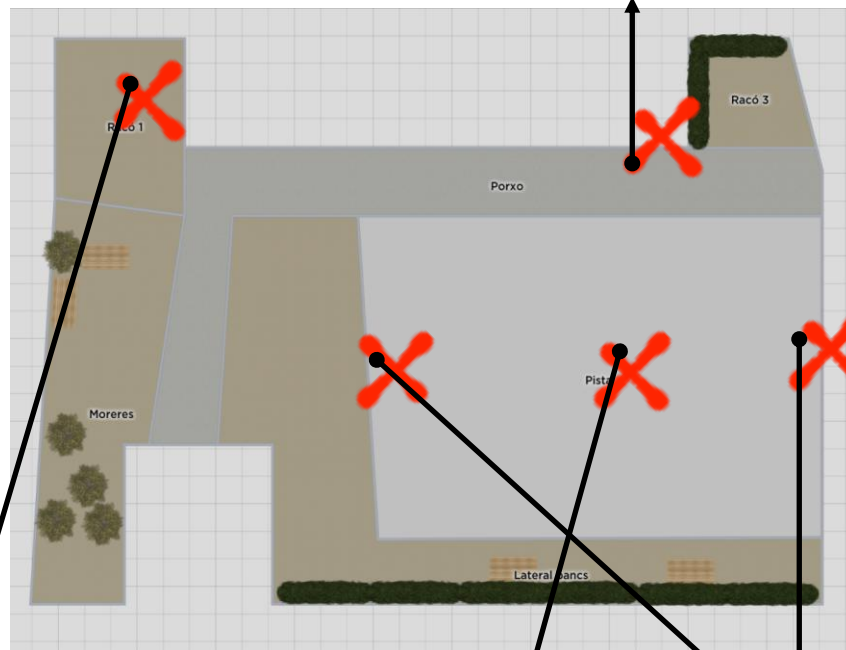
3

Zona esportiva:

1. Futbolí.
2. Xarxa de vòlei.
3. Xarxes porteries de futbol.
4. Rocòdrom amb superfície amortidora.

4

1

2

3

Totes les fotografies han estat extretes de diferents pàgines web (no vol dir que el projecte contempli fer exactament el que es veu a les fotos).

5. TEMPORITZACIÓ I INDICADORS D'AVALUACIÓ

Objectius	Actuacions	Temporització	Indicadors d'avaluació	Avaluació
1. Fer una anàlisi dels espais d'esbarjo de l'escola	Organitzar-nos per mitjà d'una comissió formada per diferents professionals de l'escola.	1r trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagi creat la comissió i s'hagi posat en funcionament el primer trimestre	
	Crear una carpeta al servidor de tots (T:) per centralitzar la informació de la comissió.	1r trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagi creat la carpeta de la comissió.	
	Documentar mitjançant un recull gràfic tot el procés: fotografies, vídeos, etc.	Tot el curs 2019-2020	Que a final del projecte es disposi del recull gràfic.	
	Obtenir informació sobre mancances o necessitats a partir d'observacions directes.	1r trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagin identificat les mancances i necessitats	
	Recollir idees, propostes, suggeriments dels alumnes i de la comunitat educativa per mitjà de qüestionaris i documents.	2n trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagin recollit les propostes dels alumnes i comunitat educativa.	

2.Transformar els espais exteriors que ofereix l'escola en espais educatius i de joc	Comptar amb la col·laboració i l'assessorament del Nou Safareig.	1r trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagi contactat amb Nou Safareig.	
	Visitar altres centres que han començat un projecte semblant a aquest.	2n trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagin visitat altres centres amb patis educatius.	S'han visitat tres centres.
	Buscar informació sobre patis educatius a la xarxa.	Tot el curs 2018-2019	Que s'hagi buscat informació sobre patis educatius a la xarxa.	S'ha trobat molta informació a través de les xarxes.
	Confeccionar plafons informatius de les normes de funcionament del pati amb SAAC.	1r trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagin confeccionat els plafons informatius.	
	Com a escola verda, obtenir materials preferentment naturals. Fer les estructures o els jocs a partir d'objectes usats i/o reciclats adaptats, i aprofitar l'entorn amb vegetació de l'escola per crear espai on la natura tingui un paper predominant.	Tot el curs 2019-2020	Que s'hagin utilitzat el màxim possible de materials naturals.	
	Comprar materials per una llarga durabilitat i per una seguretat en cada proposta de joc.	Tot el curs 2019-2020	Que s'hagin comprat materials segurs i duradors.	

3.Vetllar per la seguretat del pati.	Posar-nos en contacte amb l'equip de manteniment de l'IMSP.	Tot el curs 2019-2020	Que la comissió s'hagi posat en contacte amb l'equip de manteniment.	
	Revisar que totes les estructures i elements estiguin lliures d'arestes, claus o cargols que sobresurtin.	Tot el curs 2019-2020	Que totes les estructures estiguin revisades acuradament.	
	Instal·lar el rocòdrom, el gronxador i àrees amb diverses altures sobre superfícies amortidores.	Tot el curs 2019-2020	Que s'hagin comprat i instal·lat les lloses de cautxú.	
	Vetllar per la higiene del sorral	Tot el curs 2019-2020	Que es facin revisions periòdiques de la sorra.	
	Ancorar les instal·lacions esportives o lúdiques de grans dimensions al paviment per tal d'evitar la seva caiguda.	Tot el curs 2019-2020	Que les instal·lacions estiguin ancorades.	
	Fer un manteniment de les instal·lacions i la vegetació dels espais exteriors.	Tot el curs 2019-2020	Que es facin revisions periòdiques de les instal·lacions i la vegetació. Que s'hagi tingut cura dels espais verds.	

4. Implicar a les famílies i la resta de la comunitat educativa i promoure la seva col·laboració	Organitzar jornades de treball amb les famílies: pintar, muntatge i / o elaboració d'elements.	1r i 2n trimestre del curs 2019-2020	Que les famílies s'hagin implicat en tot el procés, que com a mínim s'hagi realitzat una trobada al curs.	
	Demandar als pares i professionals materials per ser reciclats i reutilitzats.	1r trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagin recollit els materials. Que s'hagi marcat com a mínim un dia de recollida i s'hagin portat els materials.	
	Aprofitar els coneixements dels pares referents al disseny i a les qüestions tècniques.	1r i 2n trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagin tingut contactes amb les famílies per detectar possibles col·laboracions.	
	Comptar amb el suport de l'oficial d'oficis de l'escola.	Tot el curs 2019-2020	Que s'hagi comptat amb el suport de l'oficial d'oficis. Que l'oficial d'oficis hagi participat en dues reunions de planificació.	
	Informar a la comunitat educativa de l'evolució del projecte.	3r trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagi realitzat una exposició de l'evolució del projecte.	
	Recollir l'opinió de les famílies a través d'un qüestionari.	2n trimestre del curs 2018-2019	Que s'hagi redactat, passat i fet el buidatge del qüestionari.	S'ha fet el buidatge del qüestionari.

5.Potenciar la interrelació amb escoles i instituts de Badalona.	Organitzar una jornada esportiva al curs amb dos instituts de Badalona.	3r trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagin organitzat les jornades esportives i que hagin participat com a mínim dos Instituts.	
6. Oferir al barri els patis educatius de l'escola perquè puguin fer-ne ús.	Contactar amb l'AAVV del barri per oferir la possibilitat de fer patis oberts a l'escola.	2n trimestre del curs 2019-2020	Que s'hagi contactat amb l'AAVV de Bufalà i s'hagin pogut establir els dies de patis oberts.	

6. PRESSUPOST I LLISTAT DE MATERIALS

Per tal de portar endavant aquest projecte, necessitarem aconseguir recursos que ens facilitaran la projecció de les zones proposades. Davant de l'austeritat pressupostària, volem prendre la iniciativa i maximitzar els recursos propis, sense deixar de banda unes estructures i uns elements de qualitat.

El pressupost per poder portar a terme el projecte és molt limitat. Per això, ens agradaria molt aprofitar aquesta mancança i convertir-la en una oportunitat: aprofitar el procés com una manera d'actuar de forma conjunta.

Pressupost:

Preses d'escalada pel rocòdrom	160 €
Xarxa de voleibol	63 €
Xarxes porteries de futbol	200 €
Taules de pícnic	450 €
Caseta fusta	200 €
Remodelació del sorral	175 €
Gronxador	250 €
Superfície amortidora	300 €
Tendals per l'ombra	95 €
Futbolí	50 €
TOTAL	1943 €

TOTAL.....1.943 €

Hores de treball de les dues professionals, 35 hores distribuïdes en tot l'any (17,5 hores de dues mestres)..... 557 €

Total dels recursos econòmics sol·licitats.....2.500€

7. SEGURETAT I NORMATIVA

Totes les actuacions incloses dins del projecte es duran a terme de manera que els riscos no existeixin o quedin reduïts a la mínima expressió. Per això, farem estructures poc complexes, que se'n pugui fer un control i un manteniment periòdic que pugui garantir un bon estat i un ús segur al llarg del temps.

A tal efecte, ens hem documentat i, com que no hi ha cap normativa específica per als patis, seguirem:

- Les Normes Europees sobre Seguretat i Instal·lació de les àrees de joc infantils (UNE-EN 1176-1177) quan siguin aplicables;
- Les pautes marcades als punts 1.1.2, 1.1.3 i 2.3.5 dels "Criteris per a la construcció de nous edificis per a centres docents públics" que fan referència als patis (a Catalunya);
- I totes les regulacions municipals existents.

Els materials que utilitzarem seran sempre adequats per a l'ús dels alumnes. Si bé no hi ha cap normativa específica sobre els materials pels patis, farem servir com a referència les directrius sobre materials fixades a l'apartat "Requisitos de Seguridad" de la "Parte 1 - Requisitos generales de seguridad y métodos de ensayo" de la norma UNE-EN-1176 "Equipamiento de las áreas de juego".

A més del punt anterior, seguirem la normativa que estableix la Generalitat a l'article setè de l'Ordre d'11 de maig de 1983, que regula les condicions higienicosanitàries i de seguretat, de compliment obligat pels centres d'atenció assistencial per a infants de menys de sis anys (DOGC núm. 336, de 10.6.1983).

8. BIBLIOGRAFIA

DOCUMENTS EN LÍNIA I PÀGINES WEB

- <http://cocreacio.ielesvinyes.net/>
- <https://elpatiquevolem.wordpress.com/>
- <http://www.elsafareig.org/index.htm> [Consulta: novembre – desembre 2014]
- <http://xtec.cat/ceipbordils/CURS%2011-12/PATI/Introduccio%20PATI.htm>
- https://elnousafareig.files.wordpress.com/2015/11/projecte-pati_la-vitxeta.pdf
- <http://www.pequefelicidad.com/2016/07/pared-musical-el-primer-instrumento.html?m=1>
- <https://www.imageneseducativas.com/montamos-patio-instalaciones-jugar-divertirse/>
- <http://handygardenings.blogspot.com/>
- <http://rejuega.com/juego-aprendizaje/juego-educativo/como-convertir-un-patio-gris-en-un-patio-con-color-juego-y-aprendizaje/>
- <https://www.imageneseducativas.com/nuevos-divertidos-juegos-tradicionales-patio-del-cole-pinta-patio-jugar/>
- <https://www.elesapiens.com/blog/ideas-brillantes-para-transformar-el-patio/>
- <https://www.slideshare.net/immamarin/els-patis-de-les-escoles-espais-doportunitats-educatives>
- <https://www.blog.niudarquitectura.com>
- <https://es.slideshare.net/acalvis/el-pati-de-l-escola-30910811>
- http://decoracion.facilisimo.com/blogs/decoracion-de-exteriores/ideas-low-cost-para-la-terraza_1660478.html?aco=1suc&fba

- leadonlamoni.com
- <https://decorelated.com/40-simple-but-beautiful-diy-upcycled-garden-decorating-ideas/>
- <https://thekrazycouponlady.com/gdpr/>
- <http://adifferentkindofvision.blogspot.com/2015/10/diy-sensorymusic-wall.html>
- <https://www.tumblr.com/>
- <https://www.bloglovin.com/blogs/pequefelicidad-14068537/mini-mundos-como-y-por-que-jugar-a-construirlos-5280919907>
- <https://www.totalsensory.co.uk>
- <https://usefuldiyprojects.com/cool-ways-to-transform-your-backyard-into-a-cool-and-fun-kids-playground/>
- <https://www.pmsteele.com.mx/sillas/>
- <https://lacarterarota.com/mesas-hechas-con-bobinas-de-cable-de-madera/>
- <http://themetapicture.com/totally-awesome-do-it-yourself-backyard-ideas-for-this-summer/>
- <https://escoles.fundesplai.org/blog/10-passos-per-comencar-a-transformar-el-pati-de-lescola/>
- https://educaciodemacat/sites/default/files/documents/hack_the_school.pdf
- <http://escolaarrelsmonjos.com/wp-content/uploads/2019/01/PROJECTE-PATI-final.pdf>
- <https://elnousafareig.org/2016/11/24/escoles-interessants-pels-seus-projectes/>
- <https://natibergada.cat/el-pati-una-oportunitat-per-aprendre>

*La gran meta de l'educació
no és el coneixement, sinó
l'acció.*

Herbert Spencer